

ПРИНЦИПИ СПРАВЕДЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ПЛАТОНА

У статті проаналізовано зразок ідеальної держави мислителя Платона, побудованої на принципах справедливості. Виявлено, що для реалізації ідеї справедливої держави, він тричі відвідував сицилійських тиранів. У поїздках до них Платон неодноразово потрапляв у драматичні ситуації, які загрожували мислителю фізичною загибеллю. Особливо складно розвивалися його відносини з диктаторами (тиранами) головного грецького міста Сицилії – Сіракуз.

Ключові слова: тиран, справедливість, справедлива держава, справедлива людина, державний устрій, демократія, соціальна справедливість, Діонісій Старший, Діонісій Молодший.

Постановка проблеми. Твори філософа Платона вражають багатством тем і ідей, які протягом двадцяти шести столітньої історії не втрачають злободенності і продовжують щедро жити сучасну наукову думку. Не в меншій мірі є зворушливою доля мислителя, який жив в той час, коли існування академічного віддалення від реальності не було повсякденним явищем. Платон не уникав небезпеки, більш того майже йшов їй назустріч, і тому потрапляв в драматичні ситуації, які загрожували фізичною загибеллю мислителя. Особливо складно розвивалися його відносини з диктаторами (тиранами) головного грецького міста Сицилії – Сіракуз.

Мета та завдання статті полягають у розкритті реалізації Платоном на практиці ідеї ідеальної держави побудованої на принципах справедливості.

Виклад основного матеріалу. Платон по-справжньому був філософ номер один. У тому сенсі, що саме у нього філософія досягла своєї величі. Платон народився в 428 / 427 р. до н.е. у Аристоні і Перктіоні. По материнській і батьківській лініях Платон (Платон – прізвисько, справжнє ім'я філософа – Арістокле) належав до афінської знаті. Рід Перктіоні сходить до законодавця і реформатора Солон. Солон увійшов до історії, як родоначальник афінської демократії, перший президент афінської республіки, один із "Семи мудреців". Рід Аристоні сходить до легендарного афінського царя Аттики Кодра. Також Платон був хоч і далеким, але родичем Геракліта. Серед родичів Платона було багато видних політичних діячів, а дядько Хармід був найближчим помічником жорстокого тирана Критія під час правління Тридцяти тиранів. Справедливо можна сказати, що шляхетна кров текла в жилах Платона. Домашнє виховання Платона було настільки чудове, що в 20 років він встиг написати кілька комедій і трагедій. Платону по його аристократичному статусу належало бути політиком з дитинства і для сім'ї була трагедія, що він пішов близько 408 року до н.е. до Сократа вивчати філософію.

"Розповідають, що Сократу приснився сон, ніби він тримав на колінах лебеденя, а воно раптом покрилося пір'ям і злетіло з чудовим криком, а на наступний день він зустрів Платона і сказав, що це і є його лебідь" [1: 151]. Спершу Платон займався філософією слідуючи Гераклітові; але потім, готуючись виступити з трагедією на змаганнях, він почув перед Діонісієвим театром бесіду Сократа і спалив свої вірші з такими словами: "Бог вогню, поспішай: ти потрібен нині Платону!" [1: 151].

З упевненістю можна сказати, що Платон здійснив моральний подвиг – він спалив свій цикл трагедій, щоб ніколи більше не повертатися до цього. Сократ надихнув його на зовсім інше – на пошук абсолютної істини і справедливості. Володіючи геніальною інтуїцією він сприйняв від Сократа саме цінніше і найглибше – інтерес до справедливості.

У Платона є місце в діалозі "Держава", де йдеться про чарівний перстень Гегіні. Там справедлива людина це та, яка не дивлячись на те, що у неї є можливість повернути на своїй руці перстень і стати невидимою, здійснювати будь-яке зло і не бути за це покараною, ніколи це не робить зберігаючи самого себе і свою душу в чистоті і непорочності заради справедливості [2: 45]. Якщо ми в своєму житті знаходимося далеко від справедливості або хоча б від ідеї справедливості, ми ніколи не знайдемо правильний шлях, вважав Платон. Ідея справедливості – це вища ідея, на ній ґрунтуються всі ідеї взагалі і особливо політичні. У тому сенсі, що все, що відбувається в суспільстві, повинно бути спрямовано до справедливості не тільки до "моєї" або "твоеї", необхідно щоб усе розглядалося крізь призму справедливості як такої. До справедливості повинні прагнути держави через виховання своїх громадян.

Платон вважав, що не буде ніякого припинення зла для синів людських або до того часу, поки справжні філософи не отримають верховну владу, або до того часу поки володарі не стануть справжніми філософами. З такими думками у 387 році до н.е. Платон приїхав до Сицилії та в Сіракузи. Його першим враженням було різке засудження, осуд того життя, яке там вважали щасливим: постійні застілля, на яких люди об'їдалися двічі на день і ніколи не проводили ніч без партнера. З такими звичками ніхто під

небесами не в змозі досягти справедливості. Людська натура не здатна до такої екстраординарної комбінації. Такі держави неминуче раз у раз змінюють форму правління, стаючи то тираніями, то олігархіями, то демократіями, і немає цим змінам кінця. Володарі таких держав не можуть навіть чути імені справедливого і рівноправного ладу [3: 19].

Вирушаючи до Сицилії та в Сіракузи Платон був зовсім не наївний в реальній політиці. Тобто, він знав куди їде, що це розгнужана влада, розтлінний народ, люди зловживають своєю могутністю і багатством. Постає логічне питання: а навіщо це йому потрібно? Однак, Платон вважав, що правитель, все ж таки, повинен бути філософом. Зрозуміло, він не мав на увазі професора філософії, а він говорив про людину, яка бачить певні сенси і намагається підтягнути життя до цих вищих сенсів. Таке бачення Платон описує в діалозі "Держава" "...це прекрасне місто в якому правлять мудреці, і в якому оголошуються деякі абсолютно революційні ідеї. Наприклад, скасування приватної власності для тих хто повинен керувати загальним надбанням; одним з перших він вимагає рівність ролей чоловіків і жінок в суспільному житті правлінні містом [2: 157]. Платон, думаючи, що він зможе реалізувати, так скажемо, свою утопію але маючи на увазі термін утопічний в високо-позитивному, а не негативному сенсі цього слова, після страти свого вчителя Сократа поїхав саме в Сіракузи на Сицилію де в цей час править тиран Діонісій Старший. Сіракузи – одна з перших еллінських колоній на східному березі острова Сицилії, заснована, за переказами, коринфіянами під проводом Архія в 734 році до н. е.

Діонісій Старший відразу ж слідом за тим як забрав владу в свої руки, одружився з дочкою сіракузянина Гермократа. Тиранія не встигла ще зміцніти, і сіракузяни незабаром повстали, а повставши, вчинили над молодістю жінкою страшне і жахливе насильство так, що вона сама позбавила себе життя. Діонісій Старший знову захопив владу і утвердився в ній. Старший Діонісій був настільки недовірливий і підозрілий, так ретельно остерігався зловмисників, що навіть ножицям цирюльника не дозволяв торкнутися своєї голови – йому обпалювали волосся тліючим вугіллям. Ні брат, ні син не входили до нього в кімнату в своїй сукні, кожен повинен був спершу переодягнутися в присутності вартових, щоб ті переконалися, що не заховано де не будь зброю. Коли брат Діонісія, Лептин, описуючи йому якусь місцевість, взяв у одного з охоронців спис і держакоч почав креслити на землі, тиран жорстоко розгнівався на брата, а воїна, що дав спис, наказав убити. Він не раз пояснював чому побоюється друзів: вони, мовляв, люди розумні, а тому вважають за краще самі бути тиранами, ніж підкорятися владі тирана. Якомусь Марсію, якого він сам же підніс і призначив начальником у війську, привиділося уві сні, ніби він вбиває Діонісія, і тиран негайно його стратив, розсудивши, що це нічне бачення викликане денними роздумами і помислами. Не зважаючи на усю жорстокість, страх Діонісія Старшого Платон намагається завоювати його філософією і своїми ідеями про справедливість. Він доводив, що бідніші всіх мужністю тирані, а потім звернувся до справедливості і висловив думку, що лише життя справедливих людей щасливе, тоді як несправедливі нещасні. І природно Платон своїми міркуваннями про тиранічність влади образив Діонісія Старшого, сказавши, що не все те добре, що на користь лише тирану, якщо тиран не відрізняється справедливістю. "Ти говориш, як старий", – в гніві сказав йому Діонісій; "А ти як тиран", – відповів Платон" [1: 155].

Розгніваний тиран хотів спочатку його стратити, проте передумав. Тому, Платона під вартою супроводили в народні збори, але він не вимовив ні слова, готовий прийняти все, що чекає на нього. І тоді було постановлено: не страчувати його, а продати в рабство як військовополоненого. Викупив Платона за двадцять мін Аннікерід Кіренській і супроводив в Афіни до його друзів. Ті негайно вислали Аннікеріду гроші, але він їх відкинув, заявивши, що не одні друзі мають право піклуватися про Платона. За іншою версією, гроші вислав Діон, але Аннікерід не взяв їх собі, а купив на них Платону садок в Академії.

Зазвичай Сократ та інші мудреці висловлювали свої погляди, думки приходячи в царську галерею, на гору, в палестру, не було якогось виразного місця, де б вони висловлювали свої теорії і спілкувалися з афінською молоддю. Таке місце вперше створюється Платоном у 387 році до нової ери. Він засновує академію, сліди якої збереглися до сьогоднішнього дня. Академія стала першим вільним закладом, а також першим в світі університетом, де можна було пройти курс навчання, можна сказати, з початкової до вищої школи. Академія приймала людей з усього світу і, що характерно, навчання було безкоштовним.

Ранні діалоги Платона, з драматургічної точки зору, просто приголомшливі, ставилися як театральні п'єси. Із заснуванням Академії Платон відкриває новий етап у своїй творчості. Тут він формує свою особистість, тут він викладає свою знамениту теорію ідей. Уперше це відбувається в діалозі "Федон", у якому описуються останні години життя Сократа у в'язниці, перед тим як він вип'є отруту (цикуту). "Що мусить з'явитися в тілі, щоб воно було живим? Душа, – сказав Кебет. Чи так буває завжди? Не може бути інакше. Отож, хоч куди душа входить, вона завжди вносить туди життя? Авжеж. А чи є якась протилежність життю, чи немає такої? Є. Яка? Смерть. Безперечно. А чи з того, в чому ми вже погодилися, не випливає, що душа ніколи й ні в якому разі не прийме протилежного тому, що вона сама завжди приносить? Обов'язково виникає. Який же висновок? Як ми тільки-но назвали те, що не приймає ідеї парного? Непарним. А як назвемо те, що не приймає справедливості, й те, що ніколи не прийме майстерності? Одне – немайстерним, друге – несправедливим. Гарзд. А те, що не прийме смерті, як назвати? Безсмертним. А душа смерті не улягає? Ні. Виходить, душа безсмертна? Безсмертна. Гарзд.

Отже, будемо вважати, що це доведено? Чи як ти гадаєш? Так, причому цілком достатньо, Сократе" [4: 281–282].

Далі, несподівано Платон показує себе, як невинуватий ідеаліст, в побутовому сенсі слова. Він отримує запрошення від Діона (зять Діонісія Старшого) чудовий лист, в якому Діон "б'ючи себе в груди" просить Платона пробачити все, що трапилося тоді, коли Платон приїздив уперше. Діон наголошує, що тепер при владі перебуває Діонісій Молодший, зовсім інша людина, сильно любить філософію, потребує Платонового спілкування, готовий надати йому земельний наділ і людей для того, щоб Платон зміг реалізувати на практиці ідею своєї ідеальної держави, побудованої на принципі справедливості.

У 367 році до н.е. обнадіяний Платон удруге їде в Сіракузи на Сицилію, однак історія повторюється. Діонісій Молодший був більш складною фігурою, ніж його батько Діонісій Старший. Діонісій Молодший хотів і духовних цінностей, і влади. Йому шкода було відпускати Платона від себе, але і тримати при собі не міг людину, яка б, сказати, була живим докором його поведінки. Згодом, Діонісій Молодший став підозрювати та звинувачувати Платона у тому, що начебто він підмовляє Діона звільнити острів. Якраз тоді Діонісію Молодшому таємно передали лист Діона карфагенській владі, в якому Діон радив, якщо вони вирішать шукати миру з Діонісієм Молодшим, то не починаючи переговорів без посередництва Діона, бо за його посередництва вони безпомилково досягнуть усіх намічених цілей.

Прочитавши лист, Діонісій Молодший під хибним примиренням з Діоном оголосив, що всі колишні непорозуміння забуті і під якимось незначущим приводом повів Діона, зовсім одного, на берег моря, до підніжжя пагорба, на якому стоїть фортеця, і тут, показавши лист, звинуватив його в злочинній змові з карфагенянами. Діон став було виправдовуватися, але тиран відмовився слухати і розпорядився негайно кинути його в човен, перевезти через протоку і висадити в Італії. Платона Діонісій Молодший відразу ж переселив до фортеці і під приводом гостинності та особливої прихильності, оточив його почесною вартою, щоб філософ не виїхав слідом за Діоном і не виступив свідком вчиненого над ним насильства.

Час і постійне спілкування привчило Діонісія терпіти бесіди й мови Платона, як звикає дикий звір до дотику людської руки. Мало того, він перейнявся до свого вчителя любов'ю тирана і, вимагаючи, щоб і Платон любив одного лише його і захоплювався ним більше за всіх на світі, був готовий віддати філософу всю свою владу – аби тільки дружбу з Діонісієм він вважав кращою ніж з Діоном. Для Платона ця скажена пристрасть була справжнім лихом, бо Діонісій Молодший, як і всі, без розуму закохані, мучився ревностями і, то сварився з Платоном, то мирився з ним і благав про помилювання, горів бажанням слухати його і вивчати філософію – і не був глухим до умовлянь тих, хто намагався відвернути його від цих занять, твердячи, що вони діють на нього згубно. Згодом, Платону усіма правдами і не правдами вдалося звільнитися від Діонісія Молодшого і поїхати до дому.

З двох попередніх подорожей Платон належних висновків не зробив і в 361 році до н.е. приїхав у третій раз. Правда, тут можливо був шантаж з боку Діонісія Молодшого. Тому, що він прибрав до рук усе майно і в його владі була сім'я Діона. Мабуть Діонісію Молодшому було прикро що його облишив Платон і він просто попередив його: якщо Платон не приїде, то він знайде спосіб як його змусити приїхати. Платон прийжджає в третій раз. Історія повторюється втретє – Платон починає боротися з тираном, підлим жорстоким народом, який зраджує, так би мовити, усіх. У цій третій історії присутня і зрада, і жорстокість, і боягузтво тощо. Втрачає владу Діонісій Молодший, перемагає Діон, а потім і він гине від своїх же соратників і тому подібне.

Спадає на думку, а навіщо в цю "кроваву кашу" втрутився Платон? Автор вважає, відповідь, насправді, дуже банальна. Це не кабінетний мислитель, а це античний мудрець, який вважає, що якщо він мудрець, є речі, які він зобов'язаний робити. Кудись йому втручатися взагалі не потрібно, а десь, так би мовити, сенс його життя – сказати своє слово, чим би не довелось за це заплатити. Міф про печеру – знаменита алегорія, використана Платоном в трактаті "Держава" для пояснення свого вчення про ідеї, зокрема, ідею справедливої держави.

"Уяви собі, що люди ніби перебувають у підземному, подібному до печери помешканні, до якого на всю ширину печери веде відкритий для світла вхід. Люди сидять тут ще з дитинства, мають скуті кайданами ноги й шию, тож рушитися з місця вони не можуть і дивляться лише просто себе, бо повернути голову їм не дозволяють кайдани. Згори і здалеку падає на них світло вогню, до якого вони обернені плечима, а між вогнем і кайданниками проходить вгорі дорога, паралельно до якої, уяви собі, вибудований невисокий мур, що нагадує перегородку, яку штукарі встановлюють перед глядачами і над якою показують своє мистецтво" [2: 210].

Це люди, що знаходяться у своїй печері. У печері своїх помилок, поганих звичок, ілюзій тощо. І люди ніколи б від них не звільнилися, якщо б хтось одного разу не вийшов з печери на волю, і побачив світло справжнього сонця, то хіба в нього не боліли б очі і хіба він не відвернувся б і не втік до тих предметів, на які може дивитись у повному переконанні, що саме вони набагато виразніші, ніж те, що йому показують? Тому потрібно знайти в собі сили і вийти з печери. З печери чуттєвих уявлень, уподобань і взагалі прив'язаності до матеріального світу. Героклітовській образ у Платона цього почуттєвого світу. Все тече, нічого немає стійкого, все кожен раз інше. І ні про що не можна сказати з вірогідністю, що це так. Оскільки

з кожною секундою воно змінюється і стає іншим. Тому, насправді існує лише те, що ідеальне. Значить, ідеальне коло було б ідеальним колом, ідеальна пряма була би ідеальною прямою, ідеальна справедливість була би ідеальною справедливістю, справедливістю як такою. Ось це все світ текучого становлення. Якщо б не було б ось цього ідеального світу, який полягає у мисленні то не було б жодної можливості судити про речі. Нічого б не могли б ми сказати про речі. Тому, що будь-яке наше судження про речі це є як би її зіставлення з ідеальною. З ідеальним об'єктом, ідеальним предметом тощо. Так само і з державою Платона, яку він будує за ідеальною моделлю. У міфі про печеру міститься ще й вказівка на те, що для Платона означало зрозуміти світ. Зрозуміти світ, означає змінити світ. Дійсно, найважливіше в міфі про печеру це не тільки той факт, що людина може звільнитися від пут і піднятися до бачення реальності, яка дозволяє нам щось зрозуміти. Але ще і той факт, що ця людина повинна повернутися в печеру для того, щоб передати іншим, те що вона бачила.

Громадянське суспільство може стати краще, коли раби звільняться від своїх кайданів і коли люди стануть вихованішими. Але, той хто побачив світло, сонце, пізнавши ідею справедливості спуститься в печеру держави, щоб звільнити товаришів повинен знати, що його чекає там дуже погана ситуація. Його можуть розп'яти або посадити на палю, каже Платон. Деякі піднявшись настільки високо навіть сам Аристотель велів би залишитися на рівні теорії і не піддаватися небезпеці. Але Платон охоплений гуманістичними почуттями. Тому він не перестає наполягати на тому, що справжній філософ повинен боротися за справедливість навіть якщо його чекає розчарування.

"Якби така людина знову зійшла вниз і сіла б на те саме місце, чи очі її не були б повні темряви від того, що раптово зникло сонячне світло? І якби їй довелося, розглядаючи тіні, знову змагатися з тими, хто не скидав кайданів, а тут зору майже ніякого, і щоб очі звиклися, потрібно не так уже й мало часу – то неже з такої людини не глузували б усі? І чи не говорили б про неї, що після сходження вгору вона повернулася із зіпсованим зором, а отже, височінь не варта того, щоб до неї прагнути? А коли б хтось спробував із тих кайданників визволити і повести догори – хіба вони не забили б його тим, що потрапило б їм до рук" [2: 212].

Дійсно, в своїй останній подорожі в Сіракузи, Платон був заарештований і посаджений до в'язниці. Звільнити його вдалося лише втручанням його великого друга – Гарента Архіта, одного з найбільших піфагорійців 4-го століття. Особистості дуже впливовій, і дуже могутній. Тільки це втручання допомогло Платону повернутися додому до Афін.

Після цього державними справами Платон не займався, хоч із творів його і видно, що був він державницькою людиною. Хоча, аркадяни і фіванці, коли засновували Мегалопіль, запросили його в законодавці; але, зрозумівши, що дотримуватися принципу справедливості вони не згодні, він відмовився. Також, що Платон один заступився за воєначальника Хабрія, коли тому загрожувала смерть, а ніхто інший із громадян на це не зважився; і коли він разом з Хабрієм йшов на акрополь, ябедник Кробіл зустрів його і запитав: "Ти заступаєшся за іншого і не знаєш, що тебе самого чекає Сократова цикута?" – А він відповів: "Я зустрічався з небезпеками, борючись за батьківщину, не відступлю і тепер, відстоюючи шану дружби" [1: 177].

У своїй роботі "Держава" Платон писав, що закон ставить своєю метою не благоденство одного якогось прошарку суспільства (населення), а благо всієї держави. То переконанням, то силою забезпечує він згуртованість усіх громадян, роблячи так, що б вони були один одному взаємно корисні в тій мірі, в якій вони взагалі можуть бути корисні для всього суспільства. З роками позиція Платона посилювалася і в останньому своєму творі "Закони" він акцентує увагу на тому, що ніхто ніколи не повинен залишатися без начальника – ні чоловік, ні жінка. Ні в серйозних заняттях, ні в іграх ніхто не повинен привчати себе діяти на власний розсуд. Завжди – на війні і в мирний час – потрібно жити з постійною оглядкою на керівника і виконувати його вказівки. Навіть в самих незначних дрібницях варто ними керуватися, наприклад, на першу його вказівку зупинитися на місці, йти вперед, приступати до вправ, вмиватися, харчуватися і прокидатися вночі для несення охорони і виконання доручень. Словом, нехай людська душа придбає навички не вміти робити що-небудь окремо від інших людей і навіть не розуміти, як це можливо. Варто керувати над іншими і самому бути в них під керівництвом. А беззладдя повинне бути вилучено з життя всіх людей [5]. Дійсно, з роками Платон прийшов до невтішного висновку, що в добровільному порядку люди не стануть дотримуватися принципу справедливості. Вони занадто нікчемні і безпорадні перед пристрастями. Єдиний спосіб на думку Платона виправити недосконалість людської природи – підпорядкувати її суворій законодавчій регламентації, підкріпленій вірою у богів (Бога).

Висновки. Вчення Платона справило величезний вплив на весь наступний розвиток філософської думки. Його ідеї про справедливую державу чи державний устрій ґрунтуються не на теоретичній основі, а мають практичне підґрунтя. З метою реалізувати ідею справедливої ідеальної держави Платон неодноразово відвідує сицилійських тиранів наражаючи себе на небезпеку заради того, щоб справжні філософи отримали верховну владу в державі. Тому, ідеї Платона про справедливую державу кардинально відрізняються від ідей, наприклад, Томаса Мора, виведених в роботі "Золота книжечка, настільки ж корисна, як і забавна про найкращий устрій держави і про новий острів Утопія" або просто "Утопія".

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Диоген Лаэртский О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов / Лаэртский Диоген. – М. : Мысль, 1979. – 620 с.
2. Платон Держава / Платон ; [пер. з давньогрецької Д. Коваль]. – К. : Основи, 2000. – 355 с.
3. Могилевский Б. М. Платон и сицилийские тираны : Мудрец и власть / Б. М. Могилевский. – М. : Ком Книга, 2005. – 160 с.
4. Платон Диалоги / Платон; [пер. з давньогрецької]. – К. : Основи, 1999. – 395 с.
5. Платон Законы / Платон. – М., Мысль, 1999. – 832 с.
6. Платон Сочинения / Платон. – Т. 1–3. – М. : Мысль, 1970. – 627 с.
7. Иовчук М. Т. Краткий очерк истории философии / М. Т. Иовчук. – М., Мысль, 1969. – 790 с.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Diogen Laertskii O zhyzni, utsheniakh i izretseniakh znamenitykh filosofov [About Life, Teaching and Sayings of the Famous Philosophers] / Laertskii Dyogen. – М. : Mysl', 1979. – 620 s.
2. Platon Derzhava [The State] / Platon ; pereklad iz davniogrets'koi D. Koval. – К. : Osnovy, 2000. – 355 s.
3. B. M. Mogilevskii Platon i sytilyyskiie tirany : Mudrets i vlast' [Plato and the Sicilian Tyrants : the Sage and the Power] / B. M. Mogilevskii. – М. : Kom Kniga, 2005. – 160 s.
4. Platon Dialogi [Dialogs] / Platon ; pereklad iz davnogrets'koi. – К. : Osovy, 1999. – 395 s.
5. Platon Zakony [Laws] / Platon. – М. : Mysl, 1999. – 832 s.
6. Platon Sotshineniia [Compositions] / Platon. – Т. 1–3. – М. : Mysl', 1970. – 627 s.
7. Iovchuk M. T. Kratkii otscherk istorii filosofii [A Brief History of Philosophy] / M. T. Yovchuk. – М. : Mysl', 1969. – 790 s.

Шмат Р. П. Принципы справедливости государственной политики Платона.

В статье проанализирован образец идеального государства мыслителя Платона, построенный на принципах справедливости. Выявлено, что для реализации идеи справедливого государства, он трижды посещал сицилийских тиранов. В поездках к ним Платон неоднократно попадал в драматические ситуации, которые угрожали мыслителю физической гибели. Особенно сложно развивались его отношения с диктаторами (тиранами) главного греческого города Сицилии – Сиракузы.

Ключевые слова: *тиран, справедливость, справедливое государство, справедливый человек, государственное устройство, демократия, справедливость, Дионисий Старший, Дионисий Младший.*

Shmat R. P. The Principles of Plato's State Policy Justice.

The article analyzes the sample of the ideal state of Plato the philosopher, built on the principles of justice. It was found that for the realization of the idea of a just state, he visited Sicilian tyrants three times. When travelling to them, Plato often got into the dramatic situations that put his life into a danger. His relationship with the head of the main Greek city of Sicily called Syracuse developed extremely hard. Going to Sicily and Syracuse, Plato was not naive in politics. That is, he knew where he was going, he knew what unbridled power it was, he knew of corrupted people and of men abusing their power and wealth. Plato, thinking that he would be able to implement, so to speak, an utopia but, referring to the term "utopia" in highly positive, not the negative sense of the word, after the execution of his teacher Socrates went exactly to Syracuse in Sicily which at that time was ruled by a tyrant Dionysius the elder. Plato tried to convince Dionysius with his philosophy and ideas about justice. He wanted to prove that tyrants were the poorest of courage among all, and then turned to the justice and expressed the opinion that only the life of righteous people was happy, while unfair were unhappy. And of course, the thoughts of Plato about tyrannical power offended Dionysius the Elder, saying that everything which was in favor of the tyrant was not well only if the tyrant was lacking the justice. Angry tyrant first wanted to execute him but changed his mind. Therefore, Plato was escorted by a guard to the assembly of people, but he did not say a word, ready to accept all that was waiting for him. And then it was decided not to execute him, but to sell him into slavery as a prisoner of war. Later, Plato's friends bought him. However, in 367 BC Plato for the second time went to Syracuse in Sicily, and the story of the Sicilian tyrants repeated. As a result, he was again forced to return home. In 361 BC Plato came to Sicily for the third time. In his last trip to Syracuse, Plato was arrested and jailed. He was able to be released only because of an intervention of his great friend - Tarentum Archytas. After that, Plato wasn't into any of public affairs.

Key words: *tyrant, justice, fair state, fair man, government, democracy, justice, Dionysius the Elder Dionysius the Younger.*